

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 26. september 2023

Sak 2023/533 - Vellenes Fellesorganisasjon – org.nr. 995 499 886 – klage over vedtak om delvis innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabeth Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Vellenes Fellesorganisasjon søkte 29. august 2022 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021 på vegne av seg selv og sine underledd. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 5 778 738 kroner etter dokumentert modell.
- (2) Lotteritilsynet innvilget søknaden 19. desember 2022, og reduserte søknadsbeløpet til 4 890 393 kroner. Tilsynet viser til at reduksjonen skyldes avslag og avkortninger i søknadsbeløp for flere underledd. Skui Vel fikk sitt søknadsbeløp avslått, med den begrunnelse at det ikke var sendt inn årsmelding for 2021. Grefsen og Disen Vel fikk sitt søknadsbeløp avslått, da det ikke var gjort avgrensninger for kostnader knyttet til utleie, jf. forskriften § 6 bokstav d, jf. § 5 niende ledd. Lindøya Vel og Myklebust Vel fikk sitt søknadsbeløp avslått, med den begrunnelse at foreningene ikke hadde tilstrekkelig frivillig innsats, jf. forskriften § 5 femte ledd. Vedtaket mot Lindøya Vel var også begrunnet med at foreningens virksomhet er organisert av eller med tilknytning til det offentlige ved at stat, fylkeskommune eller kommune kan påvirke eller legge føringer for virksomheten, jf. forskriften § 3 bokstav e. Andre underledd fikk også avslått eller redusert sitt søknadsbeløp, men disse har ikke påklaget vedtaket.
- (3) Vellenes Fellesorganisasjon sendte 6. januar 2023 klage på vedtaket på vegne av Lindøya Vel og Snarøen Vel. Skui Vel, Myklebust Vel og Grefsen og Disen Vel påklaget vedtaket henholdsvis 29. desember 2022, 8. januar 2023 og 9. januar 2023. Grefsen og Disen Vel har sendt inn en ny transaksjonsliste der drift av velhuset er tatt ut. Lindøya Vel og Myklebust Vel anfører at foreningen har tilstrekkelig frivillig innsats, og har gitt en oversikt over noe av det frivillige arbeidet som er nedlagt av medlemmene. Lindøya vel anfører også at verken stat eller kommune kan påvirke eller legge føringer på foreningens virksomhet, da det er generalforsamlingen som er foreningens øverste myndighet, og styret som forestår den daglige driften og ledelsen. Det vises også til at stat og kommune ikke har møterett i generalforsamlingen og ikke kan oppnevne styremedlemmer. Skui Vel har vist til at foreningen ikke har avholdt årsmøte siden 2019. Det ble avholdt årsmøte i november 2022 for 2020 og 2021. Protokoll fra årsmøtet var vedlagt klagen.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Lotterinemnda vil i det følgende behandle klagen samlet i dette vedtaket. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

- (4) Lotteritilsynet har, med unntak av den delen av vedtaket som gjaldt Snarøen Vel, ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og oversendte klagen med innstilling 4. juli 2023 til Lotterinemnda for behandling. I innstillingen informeres det om at det har vært en summeringsfeil ved beregningen av Snarøen Vels søknadsbeløp i det opprinnelige vedtaket, og at det vil bli fattet et omgjøringsvedtak for underleddet.
- (5) Lindøya Vel sendte 17. august 2023 utdypende merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda.
- (6) Lotteritilsynet fattet 23. august 2023 vedtak om omgjøring av den delen av vedtaket som gjaldt Snarøen Vel. Snarøen Vel informerte 24. august 2023 om at klagen er trukket.
- (7) Lotterinemnda etterspurte 31. august 2023 informasjon fra Grefsen og Disen Vel om foreningens transaksjonsliste som ble sendt inn med søknaden. Grefsen og Disen Vel sendte 12. september 2023 etterspurt informasjon til nemnda.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (9) Forskriften § 5 stiller opp generelle vilkår for å motta merverdiavgiftskompensasjon. Det følger av femte ledd at

«Enkeltstående søkere, underledd og aksjeselskap må kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.»

- (10) Organisasjonen må oppfylle kravene i forskriften både på søknads- og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.
- (11) Ved søknad etter dokumentert modell fremgår det av forskriften § 8 første ledd at søknadsbeløpet er merverdiavgiftskostnader på varer og tjenester basert på regnskapet ett år tilbake i tid, etter generelle avgrensninger etter § 6 [...].
- (12) Etter forskriften § 6 bokstav a gis det ikke kompensasjon for kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd. Det gis heller ikke kompensasjon til drifts- og vedlikeholdskostnader som gjelder utleie av bygg, anlegg eller annen fast eiendom, jf. forskriften § 6 bokstav d.
- (13) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav d at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon til virksomhet som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter. Det gis heller ikke kompensasjon til virksomhet som er organisert av eller med tilknytning til det offentlige ved at stat, fylkeskommune eller kommune gjennom å

oppnevne styremedlemmer eller på annen måte kan påvirke eller legge føringer for virksomheten, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e.

- (14) Etter forskriften § 5 niende ledd må søkere og underledd selv foreta en avgrensning av hvilke kostnader som skal være med i søknaden, dersom organisasjonen også driver virksomhet som faller utenfor ordningen. Dette kan gjøres gjennom organisatoriske eller økonomiske skillelinjer innenfor den enkelte organisasjon. Dersom søker eller underledd ikke har foretatt en slik avgrensning ved søknad, kan søknaden etter en totalvurdering avslås.
- (15) Fristen for å søke om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021 er 1. september 2022, jf. forskriften § 11 første setning.
- (16) Underledd skal sende sentralleddet revisjonsberetning, regnskap og årsmelding dersom sentralleddet krever det for å kontrollere søknadsgrunnlaget, jf. forskriften § 10 tredje ledd.
- (17) Det er Lotteritilsynet som fører kontroll med at bestemmelsene i forskriften og vedtak fastsatt med hjemmel i forskriften blir oppfylt, jf. forskriften § 18 første ledd. Det følger av andre ledd at Lotteritilsynet kan kreve opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å avgjøre en søknad. Oppfylles ikke kravet innen fastsatt frist, kan søknaden avslås helt eller delvis.
- (18) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (19) Saken gjelder klage over Lotteritilsynets vedtak 19. desember 2022 om delvis innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2021.

Grefsen og Disen Vel

- (20) Lotteritilsynet avsto Grefsen og Disen Vels søknadsbeløp, med den begrunnelse at foreningen ikke har foretatt en tilstrekkelig avgrensning for kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget i søknaden, jf. forskriften § 5 niende ledd. Det vises til at foreningen ikke har avgrenset for kostnader knyttet til utleie, jf. forskriften § 6 bokstav d.
- (21) Det fremgår av transaksjonslisten som er sendt inn i forbindelse med søknaden at det er søkt om 74 803 kroner i merverdiavgiftskompensasjon. Det er avgrenset for 43 121 merverdiavgiftskostnader knyttet til «rep og vedlikehold», og «andre honorarer». Grefsen og Disen Vel har i e-post 12. september 2023 informert om at kostnadene det er avgrenset for under «rep og vedlikehold» er knyttet til elektrikerarbeid. Avgrensningene for kostnadene under «andre honorarer» er knyttet til betalinger til daglig leder og Holter Services Jon Bjerke Olsen (heretter også omtalt som «Holter Services»). Holter Services driver i henhold til informasjon i Enhetsregisteret med utleie av selskapslokaler, og service, vedlikehold og administrative oppgaver i forbindelse med dette. Grefsen og

Disen Vel fremholder at disse kostnadene gjelder drift av velhuset som leies ut til tilstelninger.

- (22) Grefsen og Disen Vel har i klagen erkjent at foreningen fylte ut feil i transaksjonslisten som ble sendt inn med søknaden, og at foreningen derfor sendte inn en ny transaksjonsliste med klagen, der drift av velhus er trukket ut av søknadsbeløpet. Transaksjonslisten viser at foreningen har betalt 117 924 kroner i merverdiavgift før det ble gjort avgrensninger. Foreningen har trukket ut 20 prosent, som utgjør 23 584 kroner av dette beløpet, da det er knyttet til permanent bortleid areal. Foreningen har videre trukket ut 25 846 kroner fra det gjenstående beløpet, og opplyst at det tilsvarer 100 utleiedager i året. Etter disse avgrensningene er det søkt om 68 494 kroner i merverdiavgiftskompensasjon i transaksjonslisten som er sendt inn med klagen.
- (23) Lotterinemnda legger til grunn at Grefsen og Disen Vels beregning i transaksjonslisten som er sendt inn med klagen, og at foreningen dermed har hatt 49 430 kroner i merverdiavgiftskostnader knyttet til drifts- og vedlikeholdskostnader som gjelder utleie av bygg, jf. forskriften § 6 bokstav d. Slike kostnader er ikke kompensasjonsberettiget, og skulle vært avgrenset for i søknaden, jf. forskriften § 8.
- (24) Det følger av forskriften § 5 niende ledd at søkerorganisasjonen selv skal foreta en avgrensning for kostnader og virksomhet som faller utenfor kompensasjonsordningen i søknaden. Dersom det ikke er foretatt en slik avgrensning ved søknad, kan søknaden etter en totalvurdering avslås i sin helhet.
- (25) Grefsen og Disen Vel har i transaksjonslisten som er sendt inn med søknaden avgrenset for 43 121 kroner. Nemnda forstår informasjonen i e-posten 12. september 2023 slik at en del av kostnadene det er avgrenset for i søknaden dreier seg om drifts- eller vedlikeholdskostnader som gjelder utleie av bygg. Nemnda har likevel kommet til at det ikke er foretatt en tilstrekkelig avgrensning, ettersom det kun er avgrenset for 43 121 kroner i transaksjonslisten som er sendt inn med søknaden og det etter foreningens egen beregning i hvert fall skulle vært avgrenset for 49 430 kroner som gjelder utleie av bygg. Nemnda understreker for øvrig at det heller ikke var mulig å vurdere hvilke kostnader som var kompensasjonsberettiget og om det var foretatt en tilstrekkelig avgrensning i søknaden, uten å innhente ytterligere informasjon. Nemnda bemerker også at Vellenes Fellesorganisasjon har opplyst i vedlegg til søknaden at sentralledet har fjernet lønnskostnader til daglig leder og vaskeselskap, da det er uklart om foreningen har betalt merverdiavgift på disse utgiftene. Slik nemnda forstår det er derfor ikke avgrensningene i søknaden nødvendigvis begrunnet med at dette er drifts- eller vedlikeholdskostnader som gjelder utleie av bygg.
- (26) Lotterinemnda forstår forskriften § 5 niende ledd slik at søkerorganisasjonene i utgangspunktet må foreta en avgrensning for kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget i søknaden innen søknadsfristen. Hensynet til effektivitet, likebehandling og forutberegnelighet tilsier en restriktiv praksis for å hensynta avgrensninger som er foretatt etter søknadsfristen. Dette gjelder særlig når avgrensningene blir foretatt etter at alle søknadene er ferdigbehandlet. Lotteritilsynet må gjennomføre både saksbehandlingen og utbetalingen av merverdiavgiftskompensasjon innen budsjettårets utløp, med henblikk på beregning av eventuell prosentvis avkortning for samtlige innvilgede søknader. Dersom Stortingets bevilgning for det enkelte år ikke rekker til full kompensasjon, vil samtlige innvilgede søknader bli prosentvis avkortet, jf. forskriften § 5 første ledd.

- (27) Lotterinemnda har på denne bakgrunn kommet til at Grefsen og Disen Vel ikke har foretatt en tilstrekkelig avgrensning for kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget i søknaden, og at søknaden etter en totalvurdering skal avslås i sin helhet, jf. forskriften § 5 niende ledd.

Lindøya Vel

- (28) Lotteritilsynet avsto Lindøya Vels søknadsbeløp, med den begrunnelse at foreningen ikke har dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd. Vedtaket er også begrunnet med at staten v/Statsbygg kan påvirke eller legge føringer for virksomheten, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e.
- (29) Lindøya Vel viser til at det må skilles mellom hytteeiernes plikt til medlemskap begrunnet i behovet for et kontaktledd mellom stat, kommune og hytteeierne, og den virksomheten som foreningen utfører på frivillig basis. Det er merverdiavgiftskostnader knyttet til den frivillige virksomheten foreningen søker kompensasjon for. Dette er utgifter til aktiviteter for medlemmene, samt drift og vedlikehold av friarealer og bygninger som er åpne for både medlemmer og allmennheten. I denne sammenheng er foreningens innsats basert på reell frivillighet. Lindøya Vel anfører derfor at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for.
- (30) Lotterinemnda vurderer først om Lindøya Vel har dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (31) For å være berettiget merverdiavgiftskompensasjon må organisasjonen «*dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for*», jf. forskriften § 5 femte ledd. Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats.
- (32) Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at «*frivillig innsats er en viktig del av virksomheten*» må forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. Vurderingen er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet innsats, herunder bruken av eksterne/innleide tjenester. For at gratis arbeidsinnsats og medlemskontingent skal regnes som frivillig innsats, må det ikke være for tett knytning mellom disse og gjenytelser. Det er organisasjonen som må dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten for å være kompensasjonsberettiget, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (33) Klager har anført at hytteeiernes plikt til å være medlem i foreningen er begrunnet i behovet for et kontaktledd mellom stat, kommune og hytteeierne. Det er også vist til at plikten må forstås i en historisk sammenheng og at det neppe hadde blitt valgt en slik løsning/kobling dersom foreningen hadde blitt stiftet i dag.
- (34) Ved vurderingen av om medlemmenes betaling av medlemskontingent kan anses som frivillig innsats, tas det utgangspunkt i vedtektene. Vedtektene setter rammer for foreningens virksomhet, og foreningen må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (35) Det følger av Lindøya Vels vedtekter § 1 at

«Foreningens formål er å ivareta hytteeiernes fellesinteresser og å påse at ro, orden og renslighet opprettholdes på øya.

Foreningen tar opp, samordner og gjennomfører tiltak til beste for hytteeierne og for øya, eventuelt gjennom det etablerte fellesstyret for øyene (Lindøya, Nakholmen og Bleikøya).

Foreningens styre representerer hytteeierne overfor kommunen og staten, og er hytteeiernes talerør utad i saker vedrørende øyas og hytteeiernes interesser.

Velforeningen avgir uttalelser i saker som forelegges den, og som angår Lindøya.»

- (36) Etter vedtektene § 2 pålegger festekontrakten mellom den enkelte hytteeier og staten v/Statsbygg hytteeierne på Lindøya en plikt til å være medlem i Lindøya Vel, og innordne seg foreningens vedtekter og beslutninger. Lotterinemnda legger til grunn at medlemskontingent ikke kan regnes som frivillig innsats, dersom det er obligatorisk medlemskap i en velforening, slik tilfellet er i den aktuelle saken. Det er heller ikke i denne saken dokumentert at foreningen har mottatt gaver. Nemnda understreker at foreningen likevel kan være kompensasjonsberettiget, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør en viktig del av virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (37) Lindøya Vel har i e-post 17. august 2023 gitt en oversikt over foreningens ulønnede innsats i 2021. Lindøya er delt inn i 16 roder med hver sin valgte rodemester som blant annet har ansvar for å organisere rodedugnader to ganger i løpet av sesongen. Foreningen har blant annet utført dugnad/vedlikehold av strendene og resten av friarealene.
- (38) Lotteritilsynet har lagt til grunn at en vesentlig del av det arbeidet som er rodemesternes ansvar å organisere, er pliktig arbeid som organiseres på grunnlag av krav i foreningens vedtekter § 12.
- (39) Det følger av Lindøya Vels vedtekter § 12 at

«Innen hver rode velges i begynnelsen av august måned en rodemester som tiltrer etter ordinær generalforsamling i mars.

Rodemesterens funksjonstid er 2 år.

Rodemesteren skal påse at det hersker ro og orden og utføre de oppdrag som pålegges ham/henne av styret. For stillingen som rodemester er utarbeidet egen instruks.»

- (40) Lotterinemnda forstår det slik at det er frivillig å være rodemester og at vervet er ulønnet. Nemnda kan ikke se at vedtektene eller informasjon på foreningens nettside pålegger den enkelte hytteeier eller rodemester dugnadsplikt. Ifølge Lindøya Vels nettside har rodemesterne riktignok myndighet til å påpeke forhold som den enkelte hytteeier skal rette seg etter og kan innkalle hytteeierne til å utføre nødvendig arbeid i roden. Lindøya Vel har imidlertid forklart at hytteeierne ikke blir pålagt å utføre noe arbeid. Nemnda legger etter dette til grunn at foreningens arbeidsinnsats knyttet til dugnad/vedlikehold av strendene og resten av friarealene er frivillig innsats. Det samme må etter nemndas syn gjelde foreningens arbeidsinnsats knyttet til vedlikehold og oppgradering av badeanlegg og badebrygger på friområdene, og arbeidsinnsatsen i forbindelse med rusken-aksjonen. Etter nemndas syn må også arbeidsinnsatsen knyttet til organisering av arbeidet med luking av uønskede arter og annen skjøtsel av friområdene på øya anses som frivillig

innsats. Foreningen viser til at arbeidet består i å søke om midler, ansettelse av ungdommer, opplæring, faglig oppfølging, avlønning og rapportskriving, og at foreningen mottar et tilskudd fra Statsforvalteren til dette formålet.

- (41) Lindøya Vel har også vist til at foreningen leier kuer og kalver fra Bjerke gård til sommerbeite fra juni til september. Det nedlegges mye arbeid med å ta imot og frakte dyrene hjem igjen, og med å føre tilsyn med dyrene under oppholdet på øya. Nemnda er noe i tvil om arbeidet med husdyrhold kan anses som frivillig innsats etter forskriftens forstand, og finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet, da det ikke er avgjørende for resultatet i saken.
- (42) Lindøya Vel har også redegjort for at Lindøya Ungdomsforening og diverse komiteer har utført frivillig innsats. Lotteritilsynet har lagt til grunn at Dameforeningen, Lindøya Ungdomsforening og Lindøen Golfclubb er egne foreninger, og at disse har utført en del av arbeidet som er beskrevet i klagen.
- (43) Lotterinemnda legger til grunn at komiteene er en del av Lindøya Vel, og at deres arbeidsinnsats derfor må regnes som frivillig innsats utført av velforeningen. Dette gjelder arbeidsinnsatsen til 17. mai-komiteen, festkomiteen og jubileumskomiteen. Nemnda er i tvil om Lindøya Ungdomsforening er en egen forening og finner ikke grunn til å ta endelig stilling til spørsmålet, da det ikke er avgjørende for resultatet i saken. Nemnda er for øvrig av den oppfatning at styrehonorarer på 175 000 kroner er relativt høyt, og har derfor kommet til at styreinnsatsen ikke kan vurderes som frivillig innsats. Nemnda viser til oversikten i e-post 17. august 2023 for en nærmere beskrivelse av foreningens frivillige innsats.
- (44) Transaksjonslisten viser at foreningen har hatt kostnader knyttet til eksterne/innleide tjenester. Foreningen har blant annet hatt 307 213 kroner til vaktmestertjenester, 28 725 kroner til vakthold og 510 190 kroner til juridisk bistand. Etter Lotterinemnda syn kan ikke den omstendighet at Lindøya Vel har hatt store kostnader til juridisk bistand tillegges særlig vekt ved vurderingen, siden juridisk bistand i tvister mellom hytteeiere og staten/kommunen utgjør en liten del av klagers formål og virksomhet. Når kostnadene knyttet til eksterne/innleide tjenester og lønnet styreinnsats blir sammenholdt med den frivillige innsatsen foreningen har redegjort for i e-post 17. august 2023, fremstår frivillig innsats som omfattende og hovedaktiviteten i virksomheten det søkes om kompensasjon for. Klager har følgelig dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (45) Lotteritilsynet har også begrunnet vedtaket med at staten v/Statsbygg kan påvirke eller legge føringer for virksomheten, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e. Det er vist til at det fremgår av vedtektene til Lindøya Vel § 2 at festekontrakten pålegger hytteeierne plikt til å være medlem i foreningen.
- (46) Lindøya Vel anfører at verken stat eller kommune kan påvirke eller legge føringer for foreningens virksomhet. Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighet og styret forestår den daglige driften og ledelsen. Stat og kommune har ikke møterett i generalforsamlingen og kan ikke oppnevne styremedlemmer.
- (47) Det er riktig at både festekontrakt og vedtektene pålegger hytteeierne en plikt til å være medlem i Lindøya Vel. Lotterinemnda kan imidlertid ikke se at dette innebærer at det offentlige kan legge føringer for foreningens virksomhet. Etter nemndas syn er det

naturlig å se på dette som et forhold mellom staten v/Statsbygg og den enkelte hytteeier, og ikke noe som regulerer forholdet mellom det offentlige og Lindøya Vel. Nemnda kan for øvrig ikke se at det fremgår av festekontrakt, vedtekter eller andre dokumenter i saken, at det offentlige kan legge føringer for foreningens virksomhet. Det offentlige har verken møterett i generalforsamlingen eller adgang til å oppnevne styremedlemmer. Nemnda har på denne bakgrunn kommet til at det offentlige ikke kan påvirke eller legge føringer for virksomheten til Lindøya Vel, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e.

- (48) Lotterinemnda har på denne bakgrunn kommet til at Lindøya Vel oppfyller kravet om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten. Nemnda har også kommet til at det offentlige ikke kan påvirke eller legge føringer for virksomheten til Lindøya Vel. Saken er ikke tilstrekkelig opplyst til at nemnda kan vurdere om merverdiavgiftskostnadene som inngår i søknaden er kompensasjonsberettiget. Nemnda legger til grunn at det er mest hensiktsmessig at Lotteritilsynet vurderer dette. Den delen av tilsynets vedtak som gjelder Lindøya Vel blir derfor opphevet, og sendes tilbake til tilsynet for ny behandling.

Myklebust Vel

- (49) Lotteritilsynet avsto Myklebust Vels søknadsbeløp, med den begrunnelse at foreningen ikke har dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd. Vedtaket er også begrunnet med at Sola kommune kan påvirke eller legge føringer for virksomheten, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e, og at det ikke er avgrenset for kostnader som gjelder fellesarealer knyttet til boligene til medlemmene, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d.
- (50) Myklebust Vel anfører at selv om foreningen bruker profesjonell hjelp til en del gartnerarbeid, og inspeksjon og vedlikehold av lekeplasser, er foreningen avhengig av frivillig innsats fra beboerne. Det vises også til at foreningen ikke pålegger medlemmene dugnad eller pliktig deltagelse i styrearbeid.
- (51) For å være berettiget merverdiavgiftskompensasjon må organisasjonen «dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for», jf. forskriften § 5 femte ledd. Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats.
- (52) Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at «frivillig innsats er en viktig del av virksomheten» skal forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. Vurderingen er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet innsats, herunder bruken av eksterne/innleide tjenester. For at gratis arbeidsinnsats og medlemskontingent skal regnes som frivillig innsats, må det ikke være for tett knytning mellom disse og gjenytelser. Det er organisasjonen som må dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten for å være kompensasjonsberettiget, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (53) Det følger av Myklebust Vels vedtekter § 1 at
- «Myklebust Vel er en velforening hvor alle huseiere/leilighetseiere innenfor det geografiske området som inngår i Myklebust boligfelt har rett og plikt til å være medlem og slik at hvert gårds- og bruksnummer/seksjonsnummer representerer ett medlem med én stemme på fellesmøter (årsmøter i velforeningen og grendelag).»*

(54) Etter vedtektene § 2 skal Myklebust Vel

«ivareta felles interesser for beboerne innenfor utbyggingsområdet.

Velforeningen skal bestyre og forvalte fellesarealene, innbefattet all beplantning og vedlikehold av alle fritidsanlegg innenfor området som ligger utenfor de respektive boligers tomtegrenser, eller som ikke blir ivaretatt av Sola kommune. Velforeningen kan vedta et delegert ansvar til grendelagene for vedlikehold av fellesarealer på det enkelte delfelt. Velforeningen står allikevel overansvarlig for disse og må sørge for at arbeidet blir gjort og utført tilfredsstillende.

[...]

Velforeningen skal stå for tiltak som kan styrke bomiljøet i sin alminnelighet.»

- (55) Lotterinemnda legger til grunn at medlemskontingent ikke kan regnes som frivillig innsats, dersom det er obligatorisk medlemskap i en velforening, slik tilfellet er i den aktuelle saken. Det er heller ikke i denne saken dokumentert at foreningen har mottatt gaver. Nemnda understreker at foreningen likevel kan være kompensasjonsberettiget, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør en viktig del av virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (56) Myklebust Vel har redegjort for at foreningen har avholdt to dugnader i de enkelte grendelagene og en felles sankthansfeiring for Myklebustområdet. Foreningen har også engasjert seg i oppbygging av en frisbeegolfbane og arbeider med planer om en pumtrack. Foreningen har verken redegjort for hvor mange som har deltatt i arbeidet, eller hvor mange timer som har medgått til gratis arbeidsinnsats. Ut fra den arbeidsinnsatsen som Myklebust Vel har redegjort for, legger Lotterinemnda til grunn at den frivillige innsatsen til foreningen er begrenset.
- (57) Transaksjonslisten indikerer forholdsvis store kostnader knyttet til innleide/eksterne tjenester. Foreningen har blant annet brukt 144 932 kroner til gartnerarbeid og 79 436 kroner til revisjon og regnskap. Dette utgjør over halvparten av foreningens samlede driftskostnader på 301 188 kroner. Når eksterne/innleide tjenester blir sammenholdt med den frivillige innsatsen Myklebust Vel har redegjort for, fremstår ikke frivillig innsats som hovedaktiviteten i virksomheten det søkes om kompensasjon for.
- (58) Lotterinemnda har på denne bakgrunn kommet til at Myklebust Vel ikke har dokumentert at frivillig innsats utgjør en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (59) Lotterinemnda finner ikke grunn til å vurdere om det offentlige kan legge føringer for virksomheten til Myklebust Vel, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav e, eller om foreningen har avgrenset for kostnader av privat karakter, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. Myklebust Vel har ikke dokumentert at frivillig innsats utgjør en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, og er ikke kompensasjonsberettiget på dette grunnlaget.

Skui Vel

- (60) Lotteritilsynet avsto Skui Vels søknadsbeløp, med den begrunnelse at foreningen manglet årsmelding på søknadstidspunktet, og ikke sendte den inn ved forespørsel fra

sentralleddet, jf. forskriften § 10 tredje ledd og § 18 andre ledd. Det vises til at når det ikke forelå årsmelding på søknadstidspunktet, kunne verken sentralleddet eller tilsynet kontrollere søknadsbeløpet under behandlingen av søknaden.

- (61) Skui Vel har vist til at foreningen ikke har avholdt årsmøte siden 2019, og at det ble avholdt årsmøte i november 2022 for 2020 og 2021. Vedlagt klagen var protokoll fra årsmøte 2022.
- (62) Lotterinemnda legger til grunn at det i utgangspunktet kun er sentralleddet som skal sende godkjent underskrevet årsmelding når det søkes på vegne av flere underledd, jf. forskriften § 11 bokstav a. Underledd skal imidlertid sende sentralleddet årsmelding dersom sentralleddet krever det for å kontrollere søknadsgrunnlaget, jf. forskriften § 10 tredje ledd.
- (63) Dette må forstås slik at underledd ved forespørsel fra sentralleddet er pliktig til å sende årsmelding innen den interne fristen. Dette har sammenheng med at sentralleddet skal kontrollere at underleddene oppfyller vilkårene for å delta i ordningen, herunder at det er avgrenset for kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget, før søknaden blir oversendt til Lotteritilsynet. Ifølge nettsidene til Vellenes Fellesorganisasjon var den interne fristen 1. juni for søknadsåret 2022.
- (64) Lotterinemnda legger til grunn at når et sentralledd vurderer at det er nødvendig å få oversendt årsmelding fra et underledd for å kontrollere søknadsbeløpet, må dette behandles på samme måte som et pliktig dokument som skulle vært sendt inn med søknaden, og eventuelt innen en nærmere fastsatt frist gitt av Lotteritilsynet. Dette har sammenheng med at tilsynet må foreta både saksbehandlingen og utbetalingen av merverdiavgiftskompensasjon innen budsjettårets utløp.
- (65) Vellenes Fellesorganisasjon har i vedlegg til søknaden oppgitt at Skui Vel ikke har hatt årsmøte i 2019, 2020, 2021 eller 2022. Det vises til at Skui Vel planlegger å ha årsmøte for 2020 og 2021 i siste delen av august 2022, og at sentralleddet på søknadstidspunktet ikke har mottatt protokoll. Lotteritilsynet henvendte seg 2. desember 2022 per telefon til Vellenes Fellesorganisasjon, og etterspurte årsmeldingen til Skui Vel. Vellenes Fellesorganisasjon opplyste samme dag per e-post om at til tross for purring er det ikke mottatt noen årsmøteprotokoll fra Skui Vel. Skui Vel sendte årsmøteprotokoll med klagen 29. desember 2022.
- (66) Årsmeldingen ble følgelig sendt inn nesten tre måneder etter søknadsfristen, og etter at alle søknadene for søknadsåret 2022 var ferdigbehandlet. Årsmeldingen ble heller ikke sendt inn etter at Lotteritilsynet henvendte seg til Vellenes Fellesorganisasjon 2. desember 2022. Etter Lotterinemndas syn må dette innebære at søknaden manglet pliktige vedlegg og at søknaden skal avslås på dette grunnlaget. Nemnda understreker at det er underleddet som har ansvar for å sikre gode rutiner for håndtering av søknadsprosesser, herunder at årsmøtet blir avholdt tidsnok til at årsmeldingen er ferdigstilt og kan oversendes til sentralleddet ved forespørsel innen søknadsfristen. Av hensyn til likebehandling og forutberegnelighet er det viktig med en restriktiv praksis når det gjelder dokumenter som blir sendt inn etter søknadsfristen. Dette gjelder særlig når dokumentene blir sendt inn etter at alle søknadene er ferdigbehandlet.

Konklusjon

- (67) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at den delen av Lotteritilsynets vedtak som gjelder Lindøya Vel blir opphevet, og denne delen av saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling. Lotteritilsynets vedtak blir opprettholdt på de øvrige punktene.

Vedtak

- (68) Den delen av Lotteritilsynets vedtak 19. desember 2022 som gjelder Lindøya Vel oppheves, og sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling. Klagene fra Grefsen og Disen Vel, Myklebust Vel og Skui Vel blir ikke tatt til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur